

I. Nemzetközi jog

1. A nemzetközi jog forrásai az ENSZ Nemzetközi Bíróságának gyakorlatában: ismertesse az Ambatielos-ügyet (1953) és az Északi-tengeri kontinentális talapzat ügyét (1967), valamint az azok kapcsán felmerült nemzetközi jogi kérdéseket!
2. Az államiság kritériumai, valamint az állami szuverenitás (az állam területi felségjoga) az ENSZ Nemzetközi Bíróságának gyakorlatában: ismertesse az ENSZ-tagfelvétellel kapcsolatos tanácsadó véleményeket (1947, 1949), az Indiai területeken való áthaladás ügyét (1960) és a Burkina Faso és Mali közötti határvita ügyét (1986)!
3. A külföldiek és jogaik az állami kényszerrel szemben: a PPJNE Emberi Jogi Bizottságának 15. és 27. számú ún. *general comment*-jei, a Soering-ügy (1989) és a Diallo-ügy (Guinea v. Kongói Demokratikus Köztársaság) (2010) alapján.
4. Az állampolgárság megítélése a nemzetközi jogban és az EU jogában: ismertesse és hasonlítsa össze a Nottebohm-ügyet (1955), valamint a Micheletti (1992) és a Rottmann (2010) ügyeket!
5. Mutassa be az ENSZ Nemzetközi Bíróságának döntését a Bős-Nagymaros ügyben (Magyarország v. Szlovákia); térjen ki a főbb nemzetközi jogi kérdésekre, s értékelje, hogy miben járult hozzá a döntés a nemzetközi jog továbbfejlődéséhez!
6. A joghatóság alóli mentesség egyes kérdései: mutassa be a Letartóztatási parancs ügyet (Kongói Demokratikus Köztársaság v. Belgium) (2002), illetve az NSZK v. Olaszország ügyet (2012)!
7. A diplomáciai és konzuli kapcsolatok működésben: mutassa be az ENSZ Nemzetközi Bíróságának döntéseit a Teheráni túszügyben (1980), valamint a LaGrand ügyben (2001)!
8. Az erőszak alkalmazása és a nemzetközi jog: mutassa be az ENSZ Nemzetközi Bíróságának döntését a Nicaragua (1986) és az Olajfúrótornyok (2003) ügyekben!
9. Jellemezze a Nemzetközi Büntetőbíróságot és a Volt Jugoszláv Nemzetközi Törvényszéket, valamint mutassa be a Thomas Lubanga Dyilo ügyet!
10. Ismertesse a terrorizmus és a nemzetközi jog összefüggéseit a Lockerbie-ügy (1992), valamint az Achille Lauro incidens (1985) alapján!
11. Mutassa be és csoportosítsa a nemzetközi bíróságokat és törvényszékeket! Ismertesse a nemzetközi bíróságok általi jogfejlesztés lehetőségeit és korlátait!
12. Pergátló kifogások az ENSZ Nemzetközi Bíróságának gyakorlatában: ismertesse és rendszerezze az Interhandel-ügy (ICJ) (1959); a Norvég kölcsönök ügye (ICJ) (1957); és a Nicaragua-ügy (ICJ) (1986) pergátló kifogásait!

II. Nemzetközi politika elmélete

1. Mutassa be a klasszikus realizmus nemzetközi politikaelméleti irányzatát! Térjen ki Thuküdidész, Machiavelli és Thomas Hobbes a nemzetközi politika magyarázatában releváns gondolataira!
2. Mutassa be a modern realizmus nemzetközi politikaelméleti irányzatának államelméleteit és a nemzetközi rendszer működésével kapcsolatos alapvetéseit! Az államelméleteknél térjen ki az államérdek fogalmára, Morgenthau „intelligens állam” koncepciójára, hogyan mutatkoztak meg a modern realizmus alapelvei az amerikai külpolitikának adott tanácsokban. A nemzetközi rendszer kapcsán mutassa be Carr, Morgenthau, Kissinger és Kennan gondolatait az anarchiáról és az anarchia meghaladásáról.
3. Neorealismus: Mutassa be a neorealizmus kialakulásának történeti és tudománytörténeti feltételeit, Waltz minimalista állam koncepcióját, illetve a nemzetközi rendszer működését és annak meghaladásának lehetőségeit.
4. A hidegháború utáni realista irányzatok: Mutassa be a nemzetközi környezet és a tudományterület változását, amely hozzájárult a realizmus változásához. Mutassa be az offenzív és a defenzív realizmus államelméleteit (Gilpin, Krasner), illetve az anarchikus nemzetközi rendszer és annak meghaladásának lehetőségeit taglaló hidegháború utáni elméleteket (Gilpin, Waltz, Mearsheimer).
5. Klasszikus liberalizmus: Mutassa be az irányzat az emberi természetről, az államról az anarchikus nemzetközi rendszerről és az anarchia meghaladásáról vallott nézeteit!
6. A két világháború közötti liberális irányzat, az utópikus idealizmus: Mutassa be a nemzetközi politikai és gazdasági környezetet, amely meghatározta az irányzat kialakulását, Hobson pozitív állam felfogását, Schumpeter államfejlődésre vonatkozó magyarázatát. A nemzetközi rendszer kapcsán Angell és Wilson gondolataira térjen ki.
7. A hidegháború alatti liberális irányzatok: Mutassa be a társadalmi (szociológiai) liberalizmus, a kereskedelmi liberalizmus, a liberális institucionalizmus alapvető gondolatait az állam és a nemzetközi rendszer szerepéről a nemzetközi politika formálásában!

8. A hidegháború utáni liberális kutatási program. Mutassa be a gyenge és az erős liberalizmust. Térjen ki Moravcsik és Keohane gondolataira, illetve Ikenberry az anarchia rendezettebbé tételéről szóló elkérzéseire.
9. Marxizmus a nemzetközi politika magyarázatában, a világrendszer-szemlélet. Mutassa be Marx gondolatainak a világpolitika magyarázata számára releváns gondolatait, a Wallerstein féle világrendszer szemléletet, annak előzményeit, illetve a Wallersteini ciklusokat és hosszútávú trendeket.
10. Marxizmus a nemzetközi politika magyarázatában, a gramscianizmus: Mutassa be Antonio Gramsci és Robert Cox hegemonia-elméletét!
11. Konstruktivizmus I. A társadalom és a nemzetközi társadalom központi konstruktivista irányzatok. Mutassa be, hogy a nemzetközi illetve a társadalmi normák hogyan alakítják az állami döntéshozatalt.
12. Konstruktivizmus II. Radikális konstruktivizmus: posztmodern és feminizmus. Mutassa be a normatív államhatalom működését, a feminizmus relevanciáját a világpolitika magyarázatában.

III. Történeti és regionális–civilizációs kérdéskörök¹

III/A.

Afrika-tanulmányok (a mesteres tanulmányaikat 2015–2016-os évben, vagy azt követően kezdőknek)

1. Ismertesse a gyarmati uralomfelfogásokat, valamint a függetlenné váló afrikai államok legfontosabb jellemzőit! Hívja segítségül a politikai afrikánisztikai elméletek közül a modernista iskolát, a függőségi viszonyok elméletét, az államközponti iskolát, illetve a politikai interakció módszertanát!
2. Mutassa be a regionalizációra való törekvéseket Afrika-szerte! Szóljon a regionális gazdasági közösségekről (REC-ek), valamint az Afrikai Unióról – ezek kialakulásáról és jelenlegi működéséről, politikai és gazdasági értelemben egyaránt!
3. Tekintse át a sino–afrikai kapcsolatokat történeti ív mentén! Mutassa be Kína Afrika-politikáját és a FOCAC-folyamatot!
4. Ismertesse az afrikai migráció jellemzőit, tendenciáit és legújabb trendjeit!
5. Mutassa be a magyar–afrikai kapcsolat alakulását az „első afrikánisták” tevékenységétől a Déli Nyitás politikájáig bezárólag!

Afrika-tanulmányok (a mesteres tanulmányaikat a 2014–2015-ös évben, vagy azelőtt kezdőknek)

1. Jellemezze az átalakuló ENSZ békefenntartást a jelenlegi afrikai missziók mandátumai és hatékonyságuk alapján (különös tekintettel a formálódó Mali misszió megvalósulásának folyamatára)!
2. Értékelje az „afrikai problémákra adott afrikai megoldások” elvének gyakorlati megvalósulását és létjogosultságát az Afrikai Unió és regionális gazdasági közösségeinek konfliktuskezelése alapján!
3. Ismertesse a „második versenyfutás Afrikáért” jelenségét, mutassa be jelenét, valamint résztvevőinek fő céljait és stratégiáit!
4. Mi a *Francafrique* és milyen módon határozta/határozza meg azon afrikai államok sorsát, amelyek korábban francia gyarmatok voltak?
5. Jellemezze a régióban a nemzetközi közösség jelenlétét a „demokratizáció” és a „be nem avatkozás” elvei alapján!

vagy

USA-tanulmányok

1. Ismertesse a Amerikai Egyesült Államok külpolitikájának alkotmányos és intézményi kereteit, a fékek és ellensúlyok rendszerét!
2. Hasonlítsa össze az Amerikai Egyesült Államok hegemoniájának gazdasági és katonai alapját a második világháborút és a hidegháborút követő évtizedben!
3. Értékelje az Amerikai Egyesült Államok külpolitikai prioritásainak változását az elmúlt tíz esztendőben a transzatlanti és távol-keleti kapcsolatok vonatkozásában!
4. Értelmezze a nemzeti identitást mint a külpolitikát konstruáló tényezőt az Amerikai Egyesült Államokban!
5. Ismertesse az amerikai külpolitika legfontosabb doktrínáit (Washington, Monroe, Roosevel, Lodge, Stimson, FDR, Truman, Eisenhower, Kennedy, Johnson, Nixon, Carter, Reagan, Clinton, Bush)!

¹ A vizsgázó attól függően választ a III/A. pont alatt felsorolt négy tárgy közül egyet, hogy melyiket hallgatta kötelezően választható tárgyként a Regionális–civilizációs tanulmányok c. tárgy keretei között. A III/B. pont alatt felsorolt kérdések (Magyar külpolitika) mindenki számára kötelezőek.

vagy

Latin-Amerika-tanulmányok

1. Mutassa be Latin-Amerikát a kilencvenes években az alábbi szempontok alapján: válságok és konszolidáció, regionális integrációk!
2. Jellemezze a neopopulista fordulatot Latin-Amerikában az ezredfordulón túl!
3. Mi jellemezte az Amerikai Egyesült Államok és Latin-Amerika kapcsolatrendszerét a 20–21. században?
4. Jellemezze Brazíliát mint feltörekvő hatalmat!
5. Mutassa be Venezuelát a Chávez-érában!

vagy

Szovjet–oros tanulmányok

1. Milyen okok és körülmények vezettek a szovjet típusú társadalmi rend szovjetunióbeli kudarcához és a szovjet államkeret 1991 végi felbomlásához?
2. A Szovjetunió felbomlását követően a függetlenné vált Oroszországnak milyen kihívásokkal – megoldásra váró feladatokkal – kellett szembenéznie?
3. Mutassa be Putyin első két elnöki ciklusának (2000–2008) orosz külpolitikáját!
4. Milyen okok és körülmények vezettek az első, illetve a második csecsen háborúhoz?
5. Milyen gazdasági és politikai következményekkel járt Oroszországban a globális pénzügyi válság 2008–2009-es hulláma?

és

III/B.

Magyar külpolitika

1. Ismertesse az aktív külpolitika doktrínáját és a magyar külpolitika fő törekvéseit 1953 és 1956 között!
2. Ismertesse az 1956-os forradalom nemzetközi kontextusát!
3. Ismertesse a kádári külpolitika fő jellemzőit és eredményeit 1956 és 1968 között!
4. Ismertesse a magyar külpolitika fő törekvéseit a német kérdéssel és az európai biztonsággal kapcsolatban, (1965–1975)!
5. Ismertesse a magyar külpolitika tevékenységét a Helsinki konferenciát követő időszakban (1975–1985)!
6. Ismertesse a magyarországi és a kelet-európai rendszerváltás nemzetközi kontextusát (1985–1991)!
7. Ismertesse a demokratikus Magyarország külpolitikáját az ezredfordulóig!

IV. Regionális világgazdaságtan és európai integrációs kérdéskörök

Regionális világgazdaságtan

1. Ismertesse a nemzetközi fejlődési szakadék problémát! Milyen területi aspektusai vannak és milyen tényezőkkel magyarázható a fejlődési szakadék?
2. Milyen strukturális okok vezettek a 2007–2008-as amerikai pénzügyi válsághoz?
3. Hasonlítsa össze a világ nagy gazdasági centrumait gazdasági pozíciójuk alapján!
4. Hogyan változott Latin-Amerika helye a világgazdaságban (történelmi perspektíva), és milyen gazdasági–társadalmi változásokat hozott az új baloldali fordulat az ezredfordulót követően?
5. Milyen társadalmi, történelmi, politikai, gazdasági, kulturális háttérre épül az 1998 utáni kínai gazdasági növekedés?
6. Ismertesse az indiai gazdasági nyitást 1990-től! Milyen szegénységi és népesedési problémával kell Indiának megküzdenie?

Nemzeti Európa-politikák

1. Mutassa be a francia, a brit és a német szuverenitás-koncepciókat és hatásukat az európai integrációra!
2. Ismertesse a nemzetállami érdekérvényesítés eszközeit az Európai Unióban!
3. Milyen okok vezettek a jelenlegi európai szuverén adósságválsághoz? Jellemezze Görögország, Írország, Spanyolország, Portugália és Olaszország helyzetét a válság kitörtését követően!

4. Ismeresse Magyarország és az Európai Unió társulási és csatlakozási tárgyalásainak jellemzőit, a csatlakozás óta eltelt időszak főbb kihívásait!
5. Ismertesse a kollektív védelem tervezett és megvalósult formáit, intézményi és jogi keretének változását az európai integráció vonatkozásában az EVK-tól a lisszaboni szerződésig!
6. Mutassa be az Európa Unió szerepét a nemzetközi konfliktuskezelésben a huszonegyedik században!